

ประสบการณ์การจัดการกับการรับรู้ทางลบของสังคมของผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน

นางสาวปนิดา อินทรารักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EXPERIENCE OF SELF MANAGEMENT TOWARD NEGATIVE SOCIAL PERCEPTION OF
SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY

Miss Panida Intararuk

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program in Mental Health and Psychiatric Nursing
Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2006
Copyright of Chulalongkorn University

490904

ปนิดา อินทราภักษ์: ประสบการณ์การจัดการกับการรับรู้ทางลบของสังคมของผู้ป่วยจิตเภท
ในชุมชน. (EXPERIENCE OF SELF MANAGEMENT TOWARD NEGATIVE SOCIAL
PERCEPTION OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY)

อ. ที่ปรึกษา: รศ. ดร. อรพรรณ ลีอนุญธวัชชัย, อ.ที่ปรึกษาร่วม: อาจารย์ ดร. รังสิมันต์
สุนทรไชยา, 105 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาตามแนวคิดของ Husserl เพื่อศึกษา
ประสบการณ์การจัดการกับการรับรู้ทางลบของสังคมของผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน โดยเก็บข้อมูลจาก
ผู้ป่วยจิตเภทในชุมชนที่มีการรับรู้ทางลบของสังคม จำนวน 17 ราย คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ
เฉพาะเจาะจง จากนั้นทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) พร้อมทั้งบันทึกเสียงและ
นำเทปบันทึกมาถอดความแบบคำต่อคำและทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามเนื้อหาด้วยวิธีการของ
Colaizzi

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ประสบการณ์การจัดการกับการรับรู้ทางลบของสังคมของผู้ป่วยจิต
เภทในชุมชน แบ่งเป็นประเด็นหลัก 3 ประเด็น คือ 1) ยอมรับสภาพการเกิดการรับรู้ทางลบของ
สังคม คือ รู้จักปล่อยวางทำให้คนอื่นแสดงความเป็นปกติต่อตน และมีจิตใจสงบ ไม่ฟุ้งซ่าน 2) ทำ
ให้จิตใจเข้มแข็งขึ้น คือ มีแนวทางในการควบคุมอารมณ์ที่ไม่น่าปรารถนา มีกำลังใจในชีวิต มีความ
มั่นใจในตนเอง และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ และ 3) มีความสุขกับการที่มีชีวิตเหมือนบุคคลอื่นทั่วไป คือ
รู้สึกดีที่ได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น ฟังพอใจกับการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม และสื่อสารกับผู้อื่นได้
ตามปกติ

ผลการศึกษาค้นนี้ ทำให้เข้าใจประสบการณ์การจัดการกับการรับรู้ทางลบของสังคมของ
ผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษา การปฏิบัติกรพยาบาล
และวิจัยทางการพยาบาล ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกับการรับรู้ทางลบของสังคมของผู้ป่วยจิตเภทใน
ชุมชน

ภาควิชา...การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช...ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา...2549..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4877578036 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEY WORD: EXPERIENCE OF SELF MANAGEMENT / NEGATIVE SOCIAL PERCEPTION / SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY

PANIDA INTARARUK: EXPERIENCE OF SELF MANAGEMENT TOWARD NEGATIVE SOCIAL PERCEPTION OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY. THESIS ADVISOR: ASSOC.PROF. ORAPHUN LUEBOONTHAWATCHI, Ph.D., CO-ADVISOR: RANGSIMAN SOONTHONRCHAIYA., Ph.D., 105 pp.

The purpose of this study was to explain the experiences of self management toward negative social perception of schizophrenic patients in community. A qualitative research method utilizing Husserlian phenomenology was applied. A purposive sample included 17 schizophrenic patients who perceived negative social perception. An in-depth interview with tape-recorded and field notes was performed to collect data. Audio tapes of the interviews were transcribed verbatim. Data were analyzed by Colaizzi's method.

Findings revealed that experiences of self management toward negative social perception emerging from the data consisted of three themes : 1) accepting the situation due to negative social perception which included letting go and being peaceful mind, 2) strengthening mind by controlling undesirable emotion, having willpower of life, being self-confident, and living with others, 3) being happy with lives as lay persons which included being enjoy working with others, being satisfied with social activities, and having normal communication with other people.

Finding from this study provided better understanding of the experiences of self management toward negative social perception of schizophrenic patients in community. Enhancement our knowledge generated from this study could further guide to improve nursing education, nursing practices, and nursing research related to self management toward negative social perception.

Field of study Mental Health and Psychiatric Nursing... Student's signature *Panida Intararuk*
Academic year... 2006..... Advisor's signature *Oraphun Lueboonthawatchi*
Co-advisor's signature *Rangsiman Soonthonrchaiya*

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	5
1.3 คำถามการวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	5
1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน.....	9
2.2 แนวคิดการรับรู้.....	25
2.3 แนวคิดอคติจากสังคม.....	28
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการกับอคติจากสังคม.....	34
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา.....	37
2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
2.7 สรูปการทบทวนวรรณกรรม.....	46
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
3.1 ผู้ให้ข้อมูลหลักและการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล.....	47
3.2 วิธีการเก็บข้อมูล.....	48
3.3 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
3.4 การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล.....	53
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
3.6 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล.....	54

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
4.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
5 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	71
รายการอ้างอิง.....	81
ภาคผนวก	89
ภาคผนวก ก.....	89
ภาคผนวก ข.....	97
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	105

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ประสบการณ์การจัดการกับการรับรู้ทางลบของสังคมของผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน.....	59
2	แบบบันทึกการถอดความและการใส่รหัสเบื้องต้น.....	99
3	ผู้ให้ข้อมูลส่วนบุคคล.....	101
4	การรวบรวมข้อมูลจากการจัดบันทึกข้อมูลสัมภาษณ์	102

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถอันดีเยี่ยมของรองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และแนะแนวทางการศึกษาอาจารย์ ดร. รังสิมันต์ สุนทรไชยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ซึ่งคอยเป็นกำลังใจ เอาใจใส่ และคอยให้คำชี้แนะแนวทางการศึกษาสำเร็จลงด้วยดีด้วยดีใจตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเมตตาเสมอมา จนการศึกษาครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัยทราบซึ่งถึงความกรุณาและความเอาใจใส่ของทั้งสองท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาชี้แนะและเป็นกำลังใจให้เสมอมา ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จอนณะจง เพ็งจาด กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาชี้แนะและการแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และพร้อมกันนี้ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งศาสตร์ทางการพยาบาลและศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ ทำให้ผู้วิจัยเป็นผู้ที่มีศักยภาพและความสามารถในการทำวิทยานิพนธ์นี้จนสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบแนวคำถามในการสัมภาษณ์ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแนวคำถามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ที่เป็นกำลังใจที่ยิ่งใหญ่ในชีวิต ขอขอบคุณบุคคลที่เป็นที่รัก ญาติพี่น้องทุกคนที่ให้ความรัก ความห่วงใย เป็นกำลังใจ และขอบคุณ พี่ เพื่อนนิสิตทุกท่าน รวมทั้งผู้ที่ไม่ได้เอ่ยนามทุกท่าน ที่ร่วมให้กำลังใจ ความช่วยเหลือและสร้างรอยยิ้มให้ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบคุณพี่ๆ น้องๆ จากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุราษฎร์ธานีทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจ รวมทั้งขอขอบคุณเจ้าหน้าที่กลุ่มงานจิตเวช โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานีทุกท่านที่ให้ความกรุณา ช่วยเหลือและให้คำแนะนำที่ดีสำหรับผู้วิจัย

ท้ายสุดนี้คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตและจิตเวชทุกท่าน ขอให้มีความสุขกายและสุขภาพใจที่แข็งแรงตลอดไป มีกำลังใจในการดำเนินชีวิตต่อไป